

DE TABAKSDOOZE

Door K.J. Romkes

"Dit tabaksdoossien et vuul mieemaakt in vuul ezien waar jie in ik niet van weten of miskien nietsensen willen weten. Ik eaw dit doossien ooit 'rs ekriegen toe ik nog 'n jonge jonge was, zo'n jaor of twintig. Ik voen 't mooi omdat 'r op de bovenkaand 'n klipperskip ingravieerd sting. Zelf eaw ik toe an de ongerkaant 'n bottertjen prebieren te gravieren mit 'n ofgeveelde spikker. Inplaose van UK zette ik de eerste letter van m'n vuur- in achternaam in 't zeal: AK. Wij adden 't toe in eus wel iel arg krap in samen met 'n ouwe maot, die al 'n paor jaor etrouwd was, besluit ik om te goon beugen op 'n vlaardinger natte sloep, op kabeljauw. Dat ad wel wat voeten in de aarde want oe zat dat eagelik mit de zuundag in zoo. Mar de geldelikke omstandigeden groeven de poten onger de principes vandoon. M'n mimme ad geldgebrek in ze wou niet nor de diaconie in mit zo'n aandgeld-jen kon ze vuureut... In m'n maot ging om de vrouwe. As ie maar van eus was. Ze wassen etrouwd mar al gank blik dat 't niet accordierde tussen die twie. Dat was iel raor. Want noch m'n ouwe maot noch z'n vrouwe adden raore neturen. In tugendiel kon je wel zeggen. Ze kriegen gien kiengeren in dat was miskien wel de eerste zet. Want ze wassen allebeie gek op kiengeren. In zou je nou nog dinken dat ze slaonde ruzie adden. Nee, dat was juist 't arrega. Ze lieten 'nkanger ielemaal koud. Ze leefden volkoemen bij 'nkanger langerst. 'r Was gien inkel giestelik contact. As ie teus was krieg ie de kost in ze waste z'n goed in as ie vort ging zenen ze zelfs 'nkanger gedag ! Mar inkelt as twie minsden die toevallig in 'tzelfde otel woenen in 'nkanger op de trappe tugen-koemen.

-Adden we mar d'rs ruzie, zeen m'n maot wel d'rs dan adde je in elk geval nog wat mit 'nkanger, zo is gien leven....

De ienigste oplossing was zovuul mogelijk vort. In zo liepen we op 'n kouwe wienderige oktober-middag over de Wilhelmina-aven van vlaardingen. Oenze bultzak op oenze rogge op weg nor de VL 140 "de vertrouwen". In niet al te lank daornao worde de VL 140 mit nog wat angere loggers in sloepen duur 'n fanatiek stoom-sliepbootjen de waoterweg opetrokken: nor zie !

We wassen ongeveer 'n goeie week op zie in we laggen an de beuge te wachten op aoldersteed. Om oens ene laggen nog maar visserskiepen. Ollandars, deuters, ingelsen in skotten. 'n Internationaal vlootjen. Ik lag in de kooi in worde wakker omdat ik andrang voelde. Ik mos effen nor boven om de blaaze te legen in zwaaide m'n bienen beuten de kooi om op m'n koesebienen 't treppien nor boven op te klimmen. 't Was vor oktober mooi droog elder weer in niet al te koud. Ik liep nor de verskaansege in maakte de kleppe van m'n broek los. Effen laoter klaoterde de oplochtendede straol in 't noordziewaoter. - Bin jie dat, Auke ? 't Was m'n maot die wachtsman was.

- Eaw je miskien 'n sjekkien nog vor m'n ? Ik eaw meen sje benien lotten leggen.

"Ik bin zo klaor", riep ik terogge in skuffelde effen laoter op m'n koesen nor 'm toe. IJ sting tugen de gestrieken vuurmast eluund nor de angere vissersskiepen te kieken. Ik gaf 'm meen sje doossien.

"Ouw maar vast", zeen ik, ik goon wier te kooi, gief 't murregen mar wier terogge dan ku'je 'r nog 'rs iene draaien onger je wacht." Zonger antwoord varder of te wachten ging k wier op m'n kooi an. As je konnen slapen mos je slapen.

Ik worde wakker duurdan de stuurman mij an m'n bovenarm ien in wier skuddede.

- Auke, bij de skipper komen, vlug !

Effen laoter sting ik in 't achteronger vor de skipper. De stuurman die wier achter m'n anekeumen was, sting naost m'n. De skipper kiek m'n an: "geen mooi bericht, nee, geen mooi bericht !" Ik kiek

de man vraged an: wat zou 'r wezen.

Ij blik verdwienen te wezen toe de stuurman z'n wacht zou overniemen. Die was 't iele dek ommeloepen in bijna over z'n klompen estrompeld die keurig naast 'nkanger bij de verskaansing stingen. Zeen klompen, daor was geen tweefel over mugelik. Z'n vuurletter was 'r in ebraand mit 'n iete pook. De skipper aolde z'n skoers op: "zeker overboord geraakt toen ie z'n behoefte deed. We gaan naar huis. Ken je z'n familie ? Wij zullen bericht sturen zo gauw we aan de wal zijn. 't Spijt me voor je. Je kunt z'n spullen meenemen naar huis. Ij knikte in ik kon wier goon. An 't dek aolde ik diep aodem. 't Was 'n iele klap in dan te bedinken dat ik vanacht gewoen mit 'm ad stoon praoten. M'n sjekdoossien nog egeven adde... Wij vullen mit de vlagge alfstok wier binnen. Op Urk eaw ik de bultzak nor d'r toe ebrocht in zette 'm neer in 't kamertjen. Ze zat an de tafel in 't kamertjen waar mar weanig licht nor binnenvul duur de lakes vor de ramen. "Ier binnen z'n spullen", zeen ik. Ze kiek m'n wat ongerzoekend an in kniep 'r moend wat bij 'nkanger: ".....Jie eawen 'm goed ekind eh ? Ja, och, je zullen wel wieten oe de vlagge 'r bij oens bij ong. Of et ie 't daor nooit over ad ?" Ik knikte, wist eagelik niks te zeggen: "ja, 't accorderde niet ih ?" Ze lachte wat bezaard: "zo zou je dat wel kunen neumen. We interessierden 'nkanger niet iensen genoeg om ruzie te eawen. Oe maak je niet bezurgd oor. Ik zal rouwen, de lakes eaw ik vor de ramen. Vor zeen in meen fesoen. Mar missen zal ik 'm niet. Niet dat ik 'm zo'n dood toe ewinst eaw, gien mins wins ik dat toe. Mar as man..?" Ze buug in skuddede 'r oofd. Ik aolde m'n skoers op in zeen dat ik mar wier varder ging in as ik soms 'rs kon ellepen ze 't mar mos zeggen. Euteandelik was 't m'n maot ommers ? Dat add'ie wel an m'n verdiend." Ze kiek wier op: "bedankt Auke, nee dat et ie wel an je verdiend, ij was 'n goeie maot vor joe." Ik kiek nor d'r ogen mar kon gien sarcasme venen. Ze miende 't warkelik. "'t Is illindig", besluit ik in draaide m'n omme om nor eus te goon. Ik was bleede dat ik wier beuten sting. 't Was benouwend in 't kleane kamertjen mit inkelt officiele rouwe.

II Jaoren laoter....

We laggen an de Ruyterkade in Amsterdam in zouwen 'r nog wel 'n teedjen leggen. We adden oenze vis in Amsterdam elost in de skipper ad nog ier in daor wat te verapstokken. "Je kunen wel effien de kaant op oor", zeen ie, "as je je wat willen vertreen. As je om 'n uur of viere mar an boord binnen."

't Was 'n soort fiestdag mar ik wiet niet maar precies wat 'r loos was. 'In elk geval was 'r vuul volk in de stad in was 't arg warm. Ik besluit om te kieken of ik 'n paor twied'aanse boekies op de kop kon skarrelen in ging de kaant van 't centrum op. Daor was 't nog vuul ieter dat ik arge dorst krieg van al die gasten die op terrassies glaosies bier zetten te drinken in eut te puffen. Wat bin ik ok gek,bedocht ik, dat kan ik ok. In veef tellen laoter zat ik ok achter 'n groot glas koud bier op zo'n terras 'n bietjen roend te kieken...

Ik add't glas bijna leeg in zou net overeande koemen om vort te goon toe zo'n brutaol straatjongetjen m'n an m'n mouwe trok. "Hier meheer", zeen ie, "dat bent u kwijt zegt die man." In ij stikt m'n wat toe dat ik anpakte. Toe 't tot m'n duurdrong wat ie m'n gaf, liet ik 'n skreaw oren dat 't iele terras opkiek. Ik sting in m'n aand mit m'n ouwe tabaksdoossien. Mit twee grote stappen ad ik 't jongetjen in z'n nekvel. "Van wie, van wie", aodemde ik. 't Keend kiek nor m'n verwilderde gezicht in wies nor 'n tafeltjen an 't eande van 't terras: "oh hij is weg. 't Spijt me ij is al weg !" Ik liep wier nor boord zonger wat van m'n omgieving te marken . Wat mos ik ier van dinken. 't Was zonger twevel meen eagen ouwe tabaksdoossien dat ik jaoren gelien euteliend adde an m'n ouwe maot.....

III Nog wier jaoren laoter

Dat doossien et nog wel d'rs in m'n diezik ebraand. Ze wou wier trouwen in worde ofeliezen in de kark. Ik zat op de kraak in oorde de domenei 't oflezen. Wettige bezwaoren.... 't Doossien braande in ik wist niet wat te doen. Ik eaw daor 'n teed mie roend elopen in bin as 'n dief in de nacht bij de domenei ewest in daormie 't geval bepraot. Ij vroeg oe lange 't gelien was. Ik zeen 't.

- Zoveel jaren Auke, zoveel jaren ? Ik knikte.

- En het is jouw tabaksdoosje? Daor was gien tweefel over mugelik.

- Maar niemand gezien en niemand die dit weet Auke?" Ik add't altoos vor m'n ouwen wat add'ik trouwes kunen zeggen. Ik eaw m'n tabaksdoossien terogge mar van wie ? Ik zou allien mar eutelacht worren.

De domenei zeen dat ik de zaak mar mos lotten rusten in d'r niet mar an mos prebieren te dinken. Ik besluit om de raad van de domenei mar te prebieren op te volgen. In zuutjes an begon de zaak duur de jaoren ene weg te zakken. Ien keer et 't doossien nog 'rs ebraand. Dat was toe ik mit oenze Jauwik in Nije Diep lag in we maleur adden mit 'n cylinderkop. 'r Was 'n monteur mie biezig in ongerwelen dingen wij 'n roendjen over de aven. 'r Vertrok net 'n ingelse stoomdrifter. 't Vuurtouw was al los egooid in ik bokte m'n om 't achtertouw los te gooien. Ik gooide 't losse eande nor de drifter toe. Tugen de stuurkappe sting 'n man eluund die m'n recht ankiek in toe traag z'n aand opstak. Ik kiek terogge in even traag groette ik terogge De man liet z'n aand zakken in liep nor 't vuurskip. Ij kiek niet mar omme....

Oenze Jauwik stootte m'n an: "kom op, ouwe, we goon varder. Wat ad die vint 'n bekind gezicht ih. 't Kon wel 'n Urreker wezen." In ij lachte...

Meen tabaksdoossien braande.